

Q&A Windpark de Lutte

Inhoud

Het windpark	2
Omgeving.....	8
Procedure.....	11
Lokaal eigendom.....	16
Rol van gemeente Losser	19
NRD-bijeenkomst/MER	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

De vragen in deze Q&A zijn gericht aan verschillende partijen: de provincie, Prowind, gemeente Losser en Natuur en Milieu Overijssel. De antwoorden zijn dan ook afkomstig van deze partijen. Mocht u aanvullende vragen hebben, laat dit dan weten. Stuur uw vraag naar:

info@windparkdelutte.nl (Prowind)

of naar:

windparken@overijssel.nl (provincie Overijssel)

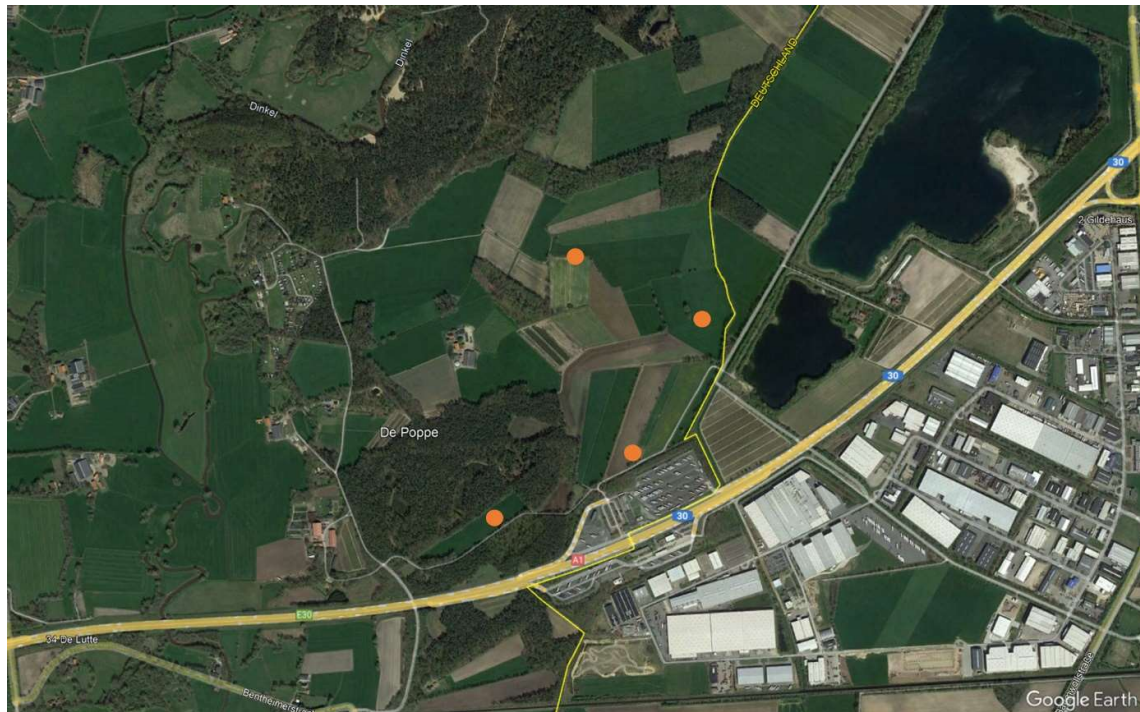
Wij zorgen ervoor dat uw vraag op de juiste plek terechtkomt.

Het windpark

Waar komen de windturbines precies te staan?

Bij de voormalige grensovergang De Poppe, Zandhuizerweg in de Lutte, gemeente Losser. Zie ook de afbeelding hieronder met de beoogde locaties van de turbines. De komende tijd moet blijken of dit de precieze locaties zijn of dat deze nog iets wijzigen.

In de fase van de NRD worden de verschillende opties onderzocht. De beste optie wordt vervolgens bij de Provincie ingediend. Dat zal rond de jaarwisseling 2023/2024 zijn. Op www.windparkdelutte.nl staat een kaartje met de te onderzoeken posities van de vier windturbines.

Hoe komt het eruit te zien?

Hieronder vindt u een drietal visualisaties die een voorlopig beeld geven van het nieuwe windpark.

Hoe groot worden de turbines?

Op dit moment gaan wij uit van ongeveer 250 meter tiphoogte.

Krijgen wij last van slagschaduw?

Hinder van slagschaduw is helaas nooit helemaal uit te sluiten. Prowind doet haar best om eventuele hinder zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast zal het windpark aan de geldende normen moeten voldoen om de slagschaduw zoveel mogelijk te beperken.

Krijgen wij geluidsoverlast?

Geluidshinder van windturbines kan, ondanks strenge regelgeving waaraan altijd voldaan moet worden, nooit helemaal voorkomen worden. Prowind blijft als ontwikkelaar en bouwer van de molens langdurig betrokken bij het windpark en zal eventuele hinder zoveel mogelijk proberen te beperken.

Wat kun je als omwonende doen als je toch hinder ondervindt?

Eventuele hinder zal per situatie en persoon verschillend worden ervaren. Belangrijk uitgangspunt van de regels en vergunningverlening is dat hinder zoveel mogelijk zal worden voorkomen. Als er toch hinder wordt ervaren, kan dat worden gemeld bij de provincie. Die zal beoordelen of de windmolen overeenkomstig de vergunning geplaatst en in gebruik is. Als dat niet het geval is, zal de provincie in gesprek gaan met de eigenaar om (verdere) hinder te voorkomen. Bij overtredingen kan de provincie handhavend optreden.

Prowind zal zowel in de ontwikkel- als exploitatiefase eventuele hinder van het windpark proberen te voorkomen of hiervoor een oplossing zoeken.

Wat is de tijdsplanning?

De volgende stap voor het project is dat er nu gezocht gaat worden naar een partner om invulling te geven aan 50% lokaal eigendom. Vervolgens zal in het eerste kwartaal van 2023 de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) gepubliceerd worden (zie ook de eerste vraag bij het onderwerp Procedure voor een uitgebreide toelichting). Een NRD is een plan van aanpak voor het op te stellen milieueffectrapport (m.e.r.). In het plan van aanpak staat wat in de m.e.r. allemaal onderzocht gaat worden. Voordat de m.e.r. wordt uitgevoerd, wordt de NRD ter inzage gelegd en kunt u hier input op

geven. Zo kunt u aangeven wat voor u van belang is om te onderzoeken. In de periode erna wordt een m.e.r. opgesteld. In deze fase worden de benodigde onderzoeken uitgevoerd, worden alternatieven onderzocht en de milieueffecten in beeld gebracht. Ook tijdens het uitvoeren van de m.e.r. kunt u input geven. Prowind zal hiervoor een bijeenkomst organiseren.

Tegelijkertijd wordt met de NRD ook een participatieplan opgesteld door de initiatiefnemer. In dit plan staat hoe Prowind (en de mede-initiatiefnemers) u als inwoner gaat betrekken bij het project, waarover u mee kunt praten, hoe dat kan en hoe Prowind omgaat met de resultaten daarvan. Voordat dit participatieplan uitgevoerd wordt moet de provincie dit goedkeuren, ter inzage leggen en kunt u hier een reactie op geven.

In het laatste kwartaal van 2023 volgt de vergunningaanvraag op basis van alle uitgevoerde onderzoeken en op basis van de resultaten van het participatieproces. Vervolgens worden de ontwerpvergunningen en het ontwerpprojectbesluit opgesteld. Besluitvorming hierop zal naar verwachting in het voorjaar van 2024 plaatsvinden, inclusief de terinzagelegging. Besluitvorming op de definitieve vergunning en het definitieve projectbesluit zal naar verwachting plaatsvinden in het najaar van 2024. Vervolgens wordt in de planning rekening gehouden met eventuele bezwaarprocedures die de rest van 2024 en heel 2025 in beslag nemen. In 2026 moet dan de financiering worden afgerond en wordt gestart met de bouwvoorbereiding. 2027 staat in het teken van het bouwen van de turbines. In 2028 is dan de inbedrijfstelling en start van de exploitatie van de turbines.

Hoe lang gaan de turbines mee? Wat zijn de vervangingsgevolgen van bijvoorbeeld de wieken?

Windturbines gaan onder de huidige technische omstandigheden minimaal 25 tot 30 jaar mee. Prowind zal echter een vergunning aanvragen voor maximaal 25 jaar. Gedurende die periode is er geen sprake van vervanging van de turbines, tenzij er tussentijds sprake is van een onvoorziene calamiteit.

Tussentijdse vervanging van de wieken is onder andere afhankelijk van de gebruiksduur, belasting, materiaalgebruik en vormgeving. Tussentijdse vervanging is mogelijk, voor zover in overeenstemming met de verleende vergunning.

Als de molens na 25 jaar vervangen worden, zal er opnieuw besluitvorming moeten plaatsvinden op basis van de dan bestaande technieken, innovaties en de dan actuele beleidsmatige doelstellingen en inzichten. Eventuele vervanging na 25 jaar is geen onderdeel van dit project of van de aan te vragen vergunning.

Waar gaat de stroom van deze windmolens naartoe?

De stroom wordt via een kabel naar het meest nabijgelegen midden- of hoogspanningsstation geleid en daar in het elektriciteitsnetwerk ingevoerd. Via het elektriciteitsnet gaat de stroom naar de afnemers. Dit gaat via een contract met een nog te kiezen energieleverancier. Prowind zou graag willen dat de toekomstige energieleverancier die de stroom afneemt, die stroom ook weer lokaal (aan particulieren, bedrijven en grootverbruikers) gaat leveren. Het is aan de initiatiefnemer (Prowind) om daar een keuze in te maken.

Wat kost een windmolen en wat brengt de windmolen op?

Een windturbine met een vermogen van 6 MW kost circa 7 miljoen euro op dit moment (deze prijs wordt sterk bepaald door de prijs van staal en arbeid en schommelt daarom jaarlijks). Een enkele molen, zoals die in De Lutte geplaatst wordt met een tiphoogte van 250 meter, produceert jaarlijks circa 17.000.000 kilowatturen. Stel dat de verkoopprijs van een kilowattuur 0,10 euro zal zijn, dan

levert deze molen jaarlijks dus 1.700.000,- euro aan omzet. Die omzet wordt gebruikt om alle kosten te betalen.

Hoe zit het in de grensgebieden met de netcapaciteit van het elektriciteitsnet voor windenergie? Is dit onderzocht?

Het windproject De Lutte kan worden aangesloten op het station in Oldenzaal, de Zoeke in Losser of mogelijk, een grensoverschrijdend pilotproject in Duitsland. De netcapaciteit in dit gebied is op dit moment zeer beperkt. De komende jaren zullen netbeheerders hard werken om dit op te lossen. Tijdens de ontwikkelingsfase zal deze mogelijkheid uitgebreid worden onderzocht.

Zijn er alternatieve energiebronnen onderzocht?

In zijn algemeenheid is het voor de energietransitie nodig om alle hernieuwbare bronnen te gebruiken. In de Regionale Energiestrategie (RES) hebben we in Twente afspraken gemaakt specifiek voor wind- en zonne-energie. Met dit project wordt bijgedragen aan het uitvoeren van die RES-ambities. Dus ja, er wordt gekeken naar alternatieven, maar op deze specifieke plek is gekozen voor windturbines.

Wat als er in Den Haag of Europa toch voor kernenergie wordt gekozen? Dan is nu investeren in wind en zon nogal riskant.

Wind- en zonne-energie zijn vormen van duurzame energie die zich bewezen hebben. Op dit moment zijn dit praktisch gezien ook de best beschikbare technieken voor het duurzaam opwekken van elektriciteit. Verder wordt in Nederland verreweg de meeste elektriciteit nog opgewekt door gas- en kolencentrales. Deze zullen in de komende decennia uit productie genomen worden. Tegelijkertijd zal de vraag naar elektriciteit de komende decennia juist toenemen, door elektrificatie van onze warmtevraag en de transitie van transport op fossiele brandstoffen naar elektrisch vervoer. Kernenergie en windenergie kunnen dan juist heel goed samengaan, bijvoorbeeld als het niet waait.

Wat zijn de gevolgen van de (aan)vliegroute van vliegveld Twente?

Aanvankelijk was het plangebied en het aantal windturbines dat Prowind wilde bouwen, groter. Maar toen bleek dat de meer noordelijke turbines in het gebied van de aanvliegroute zouden staan, heeft Prowind besloten deze te laten vervallen. Daarom is het nu een initiatief van vier windturbines die buiten de aanvliegroute worden geplaatst.

Hoe zeker is het dat er vier windturbines er gaan komen? Waar is dat afhankelijk van? Als blijkt dat drie het maximaal haalbare is, gaat het plan dan nog door?

Dat het er vier worden is nog niet zeker, maar dat de provincie in september 2022 heeft aangegeven onder voorwaarden mee te willen werken, is wel een belangrijke stap voor het project. Nu zullen de onderzoeken, die in 2023 in het kader van de m.e.r. worden uitgevoerd, bepalen of het windpark ook echt haalbaar is. Of het project wordt voortgezet als het alleen met drie windturbines kan worden gebouwd, is nog niet bekend.

Hoe zit het met de recycling van de onderdelen van de molens wanneer ze gedemonteerd worden?
Dat is nog niet bekend.

Heeft Prowind als initiatiefnemer al een radartoetsing laten uitvoeren en is hiervoor door Defensie al een VGB met betrekking tot radarhindertoetsing afgegeven?

Prowind heeft een radartoets laten uitvoeren door TNO en er is nog geen verklaring van geen bedenkingen aangevraagd bij Defensie. Een dergelijke verklaring wordt pas aangevraagd als de coördinaten van het toekomstige windpark zeker zijn. De posities van de windturbines zijn nu nog voorlopig en kunnen nog wijzigen.

In hoeverre zijn er al ecologische studies verricht naar de mogelijkheid van inpassing van de windturbines? En wat is daar uitgekomen?

Er is een ecologiestudie uitgevoerd en deze wordt op dit moment geactualiseerd. Op basis van wat er nu bekend is, zullen er in ieder geval een stilstand-voorziening en een ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) nodig zijn.

Hoe ziet het tijdpad wat de m.e.r. betreft eruit? Wanneer wordt hiermee begonnen? Wie laat de m.e.r. opstellen, de provincie of Prowind? En wie gaat die m.e.r. dan uitvoeren? Wordt bij deze m.e.r. van maatwerk uitgegaan of van standaarden?

In het tweede en derde kwartaal van 2023 wordt de m.e.r. uitgevoerd. De m.e.r. wordt opgesteld door Prowind en getoetst door de provincie. Deze wordt getoetst volgens de geldende regels. Zie het onderwerp Procedure voor een verdere toelichting op de te zetten stappen rondom de m.e.r. en uit te voeren onderzoeken.

De Raad van State heeft de bouwvrijstelling van tafel geveegd (Porthos-project). Dat zal ook gevolgen hebben voor dit windproject. Hoe anticipeert u hierop?

Voor het project zal een zogenaamde aërius-berekening worden uitgevoerd en deze zal beoordeeld worden op basis van de dan geldende regels.

Is het radarverstoringsonderzoek inmiddels afgerond en wat is het resultaat?

Het radarverstoringsonderzoek is uitgevoerd en heeft tot resultaat dat het project binnen de grens blijft van maximaal 10% verstoring.

Hoe bepaalt de Provincie de locatie voor het windpark?

Dat doet de Provincie niet. De provincie heeft wel op een aantal plekken in het Nationaal Landschap NOT ruimte gemaakt voor windenergie. De precieze plek waar een initiatiefnemer vervolgens aan de slag wil is aan de initiatiefnemer. Dat is in dit geval Prowind.

In Dinkelland is men bezig met de voorbereidingen voor een zonnepark, een initiatief van Twence. Klopt het dat de netaansluiting daarvan via Windpark De Lutte loopt?

Er is nog geen besluit genomen over de vraag waar het windpark gaat worden aangesloten. We zoeken uit of het mogelijk is om het windpark aan te sluiten op het net van het zonnepark van Twence.

Heeft de nieuwe Omgevingswet invloed op het bepalen van de locatie?

Nee, de nieuwe Omgevingswet heeft hier geen invloed op. Wel heeft de Omgevingswet invloed op de procedure die we moeten volgen om een vergunning te krijgen. Een belangrijk gevolg van de omgevingswet is dat we vroegtijdig participatie moeten vormgeven. Dat wil zeggen dat we aangeven hoe we omwonenden betrekken, wanneer, waarover en hoe we met die input omgaan. Dit hebben we opgeschreven in een participatieplan. Ook hierop is het de bedoeling dat de provincie binnenkort een besluit neemt zodat we inwoners kunnen gaan betrekken.

Omgeving

Denken jullie wel aan de gezondheid van mens en dier?

Net als bij andere ruimtelijke projecten wordt er bij de plaatsing van windmolens rekening gehouden met de gezondheid en veiligheid van mens en dier. Daar zijn ook wettelijke regels en normen voor geformuleerd, onder andere voor slagschaduw, geluid en veiligheid. Ook voor flora en fauna gelden onderzoeksverplichtingen en zullen er waar mogelijk maatregelen getroffen worden om onnodig verlies of teloorgang van planten- en diersoorten te voorkomen. Vooraf wordt daar onderzoek naar gedaan. In algemene zin is er ook sprake van het zogenaamde voorzorgbeginsel. Dat betekent dat er op basis van de laatste stand van de wetenschap rekening wordt gehouden met mogelijke nadelige hinder, invloeden of effecten van nieuwe voorzieningen. Dat is ook het geval bij de plaatsing van windmolens.

Hoe wordt gegarandeerd dat er geen grote roofvogels en vleermuizen omkomen in de molens?

Bij de plaatsing van windmolens spelen ook de lokale flora en fauna een belangrijke rol. Vooraf wordt er onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van planten- en diersoorten. Als die er zijn, wordt gezocht naar mitigerende maatregelen ter plekke of het verplaatsen van de soorten naar een alternatief leefgebied. Dit wordt vooraf op basis van een flora- en faunaonderzoek uitgewerkt. Landgoederen en Natura2000-gebieden zijn waardevolle gebieden. Die worden dan ook uitgesloten van het plaatsen van windmolens. De N2000-gebieden in Noordoost Twente zijn met name aangewezen voor waardevolle plantensoorten en een aantal diersoorten dat op de bodem of in het water leeft. Dit alles neemt niet weg dat bekend is dat windmolens slachtoffers kunnen maken onder vogels en vleermuizen. Verzachtende maatregelen zijn hier beperkt mogelijk, zeker voor vogels. Dit aandachtspunt wordt meegewogen in de besluitvorming door de provincie Overijssel.

Is er rekening gehouden met de negatieve impact op toerisme en recreatie?

Bij het uitwerken van de plannen voor dit windpark is zo veel mogelijk rekening gehouden met alle belangen binnen het gebied. Recreatie en toerisme horen daar ook bij. Met name voor wat betreft het zoekgebied bij het drukbezochte Lutterzand met zijn horeca-en verblijfsvoorzieningen speelde dit een belangrijke rol. Grote windmolens zijn van veraf over een open ruimte goed zichtbaar. Ook vanaf de Tankenberg, net als de nu net over de grens met Duitsland aanwezige windmolens. Vanuit een bosrijke omgeving is er normaal gesproken minder of geen zicht op windmolens, ook niet als ze relatief dicht in de buurt staan. In die zin hebben de windmolens naar verwachting maar beperkt invloed op de gebruiks- en belevingswaarden van het Lutterzand. Waar dat mogelijk wel het geval is, met name vanuit de zuidoostelijke randzone, wordt bij een concreet windproject beoordeeld of het mogelijk is afschermende beplanting te plaatsen nabij of langs de zichtlocatie. Anderzijds is ook overwogen dat windmolens zowel in educatieve als recreatieve zin van meerwaarde kunnen zijn. Ook die mogelijkheden gaat Prowind onderzoeken en bespreken met de omliggende recreatiesector.

Wordt er ook rekening gehouden met een groter aantal goederentreinen in 2023?

De gekozen posities van de vier windturbines zien erop toe dat de windturbines niet te dicht bij het spoor staan. De veiligheid komt daardoor niet in het geding.

Hoe kunnen er windmolens staan nabij het Natura2000-gebied?

Op basis van de wetgeving worden bepaalde instandhoudingsdoelstellingen voor vogels en vleermuizen vastgelegd voor N2000-gebieden. Op basis van veldonderzoeken en bureau-onderzoek wordt voor het project in beeld gebracht of deze instandhoudingsdoelstellingen overtreden gaan worden of niet. Als het antwoord ja is, dan spelen een drietal vragen:

1. Zijn mitigerende maatregelen mogelijk voor de geïdentificeerde risico's? Een voorbeeld kan zijn: een andere kleur van het turbineblad, waardoor vogels deze beter kunnen zien.
2. Is een ontheffing op basis van de Wet natuurbescherming nodig en mogelijk voor het rest-risico?
3. Als het antwoord op de twee bovenstaande vragen beide nee is, dan kan een windpark op deze locatie geen vergunning krijgen omdat de instandhoudingsdoelstellingen overtreden worden.

Hoe kan het dat de windmolens toegestaan zijn in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente?

Voor het Nationaal Landschap Noordoost-Twente heeft een herijking van de status van uitsluitingsgebied voor windmolens plaatsgevonden. Dit betekent dat binnen de zoekgebieden voor windenergie in Noordoost-Twente ruimte wordt geboden om minimaal drie windturbines te plaatsen, mits dit noodzakelijk is voor de opgave van het opwekken van duurzame energie met wind en past binnen de ruimtelijke en ecologische beleidskaders. De beoogde locatie valt binnen een zoekgebied en draagt bij aan het behalen van de opgave voor het opwekken van duurzame energie uit wind zoals in de RES 1.0 is afgesproken.

Hoe kan het dat er in een natuurgebied (Natuurnetwerk Nederland) windturbines gaan komen terwijl het nu, op basis van de op dit moment geldende omgevingsverordening van de provincie Overijssel, uitgesloten is?

De windturbines zijn vooralsnog alle vier gepland buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De precieze locatie moet nog definitief bepaald worden. Daarbij zou het eventueel kunnen gebeuren dat de initiatiefnemer een van de turbines in het NNN wil plaatsen.

Het afgelopen jaar is de provinciale Omgevingsvisie en -verordening geactualiseerd. Provinciale Staten heeft hiermee op 16 november 2022 ingestemd. In deze versie van de Omgevingsvisie en -verordening is het algemene verbod op het plaatsen van windturbines in het Natuurnetwerk Nederland geschrapt. In het NNN geldt nu het 'nee, tenzij-principe'. Dat betekent dat er onderbouwd moet worden of de windmolens passen binnen dit principe. Bijvoorbeeld dat redelijke alternatieve locaties aantoonbaar ontbreken, er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de effecten op de natuur en de aanvaardbaarheid van windmolens binnen het NNN. Als een locatie uiteindelijk toch in aanmerking komt voor de plaatsing van windturbines, is compensatie nodig van het verlies van gebied aan NNN. Ook als een van de turbines dus in het NNN terecht komt zou dat mogelijk kunnen, mits in het vervolgproces een goede uitwerking van onder andere de landschappelijke inpassing volgt en wordt bekeken of compensatie van het NNN nodig is.

Waarom kunnen die windmolens niet gewoon allemaal op zee? Dan heeft op land er ook niemand last van. Bovendien is het rendement op zee veel hoger.

In het kader van de klimaatafspraken (Klimaatakkoord) zijn er doelstellingen afgesproken voor de bouw van windmolens, zowel op zee als op land. Er is dus sprake van twee separate doelstellingen die beide moeten bijdragen aan de landelijke klimaatafspraken (55% reductie in 2030).

Hoe kun je een zienswijze op de NRD indienen?

Na besluitvorming op de NRD door de provincie (Gedeputeerde Staten) wordt de NRD ter inzage gelegd. Deze ter inzagelegging wordt via verschillende media gedeeld, waaronder de projectwebsite (www.windparkdelutte.nl), de website van de Provincie Overijssel (www.overijssel.nl), de nieuwsbrief die we versturen en in verschillende huis-aan-huis bladen. Daar staat ook bij hoe een zienswijze kan worden ingediend.

Wordt in de MER de CO2-uitstoot voor de productie van de 4 windmolens meegenomen?

Er is een hele tak van wetenschap die zich bezighoudt met het berekenen van de milieubelasting van producten, de zogenaamde levenscyclusanalyse. Daarbij wordt de milieubelasting van elke stap nauwkeurig in kaart gebracht. Hierbij wordt gekeken naar de uitstoot van broeikasgassen over de hele levenscyclus van elektriciteitsproductie uit verschillende bronnen. In die studies is voor elke energiebron nauwgezet het gebruik van alle materialen voor alle stappen meegenomen: vanaf de winning van de ruwe grondstoffen tot en met het opruimen van de installaties aan het einde van hun levensduur.

In de MER voor Windpark De Lutte komt een kwalitatieve beschouwing van de uitstoot van broeikasgassen over de hele levenscyclus van elektriciteitsproductie van de windturbines. Dit onderzoek valt onder het thema Circulariteit dan wel Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZSS). Beide thema's zijn in de NRD opgenomen.

Wordt in de MER stikstof meegenomen?

Het onderwerp stikstof wordt in de MER niet meegenomen, omdat dit onderwerp geen onderscheidend milieueffect is waarop de alternatieven moeten worden afgewogen. Wél wordt er voor het gekozen alternatief een stikstofberekening gemaakt. Dit wordt ook meegenomen in het natuuronderzoek dat wordt uitgevoerd ten behoeve van de Wet natuurbeschermingsvergunning.

Waarom nu een MER vóóordat de nieuwe landelijke afstandseisen worden vastgesteld?

In de MER wordt geen keuze gemaakt voor afstandseisen. Wel wordt in de MER onderzocht wat de milieueffecten van het windpark zijn op lokaal niveau. Zo wordt ook gekeken wat de geluidseffecten zijn bij bepaalde afstanden. Op basis van deze informatie kan de provincie uiteindelijk bepalen of voldaan wordt aan de normen, waaronder afstandseisen. Dat kunnen de dan vastgestelde landelijke normen zijn, of eigen lokale normen die in de vergunningen worden opgenomen.

Procedure

Waarom heeft de provincie het initiatief voor de startbijeenkomst genomen, terwijl dit volgens de afspraken zou moeten gebeuren door de initiatiefnemer?

Wij hebben als provincie het initiatief genomen voor deze bijeenkomst, in samenspraak met de initiatiefnemer (Prowind), omdat wij als bevoegd gezag het besluit hebben genomen om met de procedure te starten. Vanwege dat besluit wilden we ook de belanghebbenden hierover informeren. Dat hebben we gedaan met de startbijeenkomst.

Waarom werd er in de uitnodiging voor de besloten bijeenkomst van 8 december gesproken van een “startbijeenkomst windproject De Lutte” en daarna in de vervolgttekst en in de aankondiging van de uitnodiging voor de open aansluitende bijeenkomst over “de start van de ontwikkeling van vier windturbines in De Lutte” terwijl in de vervolgttekst gesproken wordt over “het windproject De Lutte”. Dit laatste impliceert toch duidelijk dat dit allang een gegeven is. Bovendien wordt er letterlijk in de introductie van de open bijeenkomst aangegeven: “aan de andere kant van Nederlands-Duitse grens komen ook twee nieuwe windturbines”

De startbijeenkomst is georganiseerd om belanghebbenden te informeren dat we gaan starten met de procedure voor de bouw van vier windturbines. Het plan voor de realisatie van vier windturbines samen noemen we het windproject. Dit impliceert niet dat dat het project een gegeven is. Er moeten nog vele onderzoeken uitgevoerd worden en de benodigde procedures moeten nog doorlopen worden.

Hoe ziet het vervolg er qua procedure uit?

We volgen de procedure van het projectbesluit. Die procedure bestaat uit vier fases:

1. Kennisgeving van het voornemen

Tijdens deze fase is door Gedeputeerde Staten besloten voornemens te zijn medewerking te verlenen aan het initiatief van Prowind. De startbijeenkomst maakt onderdeel uit van deze fase.

We onderzoeken nu welke mogelijkheden er zijn om te komen tot 50% lokaal eigendom. Prowind zal vervolgens samen met de eventuele andere initiatiefnemers een participatieplan opstellen. Hierin wordt opgenomen op welke wijze mensen betrokken worden, de plek waar informatie te vinden is over het project, de manier waarop en de onderwerpen waarover mensen hun mening kunnen geven.

Daarnaast wordt er een NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) opgesteld. Dat is een plan van aanpak voor het op te stellen milieueffectrapport (m.e.r.). Hierin wordt onder andere beschreven welke onderzoeken er uitgevoerd gaan worden en op welke wijze de milieueffecten beoordeeld worden.

2. Kennisgeving van de NRD en participatie (naar verwachting eerste kwartaal 2023)

Naar verwachting neemt Gedeputeerde Staten een besluit over het participatieplan en de NRD. Deze zullen vervolgens ter inzage gelegd worden, zodat iedereen hierop kan reageren.

3. Verkenningsfase (2023)

In deze fase wordt het lokaal eigendom verder vormgegeven en vindt de participatie plaats.

Daarnaast worden de benodigde onderzoeken en de besluiten (zoals het projectbesluit en de vergunningen) voorbereid.

4. Projectbesluit- en vergunningenfase (2023/2024)

In deze fase worden de formele procedures voor het projectbesluit en de vergunningen doorlopen. Kort gezegd houdt dit in dat de ontwerpen van het projectbesluit en de vergunningen worden opgesteld en vastgesteld. Vervolgens worden deze besluiten gelijktijdig (gecoördineerd zoals dat heet) gepubliceerd en ter inzage gelegd. Iedereen kan hiertegen zienswijzen indienen. Hiervoor geldt een periode van zes weken. Vervolgens worden de zienswijzen verzameld en beantwoord en waar nodig verwerkt in de definitieve besluiten (projectbesluit en vergunningen) en vindt besluitvorming plaats. Na de besluitvorming worden het projectbesluit en de vergunningen weer gelijktijdig gepubliceerd en ter inzage gelegd. In de periode van terinzagelegging (zes weken) kan men beroep indienen bij de Raad van State.

Ter informatie: we gaan uit van een projectbesluitprocedure. Deze procedure staat echter in de nieuwe Omgevingswet en deze is nog niet in werking getreden. De planning daarvoor staat nu op 1 juli 2023. Mocht de inwerkingtreding worden uitgesteld, dan werken we niet met een projectbesluit maar met een PIP (Provinciaal Inpassingsplan). Dit verandert de hierboven beschreven procedurestappen niet.

Het lijkt erop dat de windturbines er komen, hoe zeker is dit?

We zitten met dit project in de beginfase. Er moeten nog vele onderzoeken gedaan worden. Op basis van die resultaten toetsen we of het project past binnen de wet- en regelgeving. Vervolgens moeten de procedures nog doorlopen worden, waarin ruimte is voor zienswijzen en beroep. Op dit moment kan dus niet gesteld worden dat de windturbines er 100% zeker komen.

Welke procedures moeten nog doorlopen worden?

Naast de bovengenoemde projectbesluit- en m.e.r.-procedure moeten er ook vergunningenprocedures doorlopen worden. Dit zijn onder andere een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en milieu. Mogelijk is er een Wnb-vergunning nodig (Wet natuurbescherming) nu de bouwvrijstelling voor stikstof is komen te vervallen. Verder zijn er mogelijk besluiten i.v.m. het Luchthavenbesluit Twente Airport en de radarverstoringengebieden nodig. Voor het Luchthavenbesluit moet de Inspectie Leefomgeving & Transport goedkeuring geven. En radarverstoring ligt bij het ministerie van Defensie. Hiervoor heeft TNO al een studie verricht, waaruit blijkt dat het project aan de eisen voor radarverstoring voldoet (het valt binnen de 10% grens voor verstoring).

Welke onderzoeken worden er nog gedaan? En kunnen onderzoeken voorkomen dat deze windturbines er komen?

Er worden tal van onderzoeken verricht, die samen de onderbouwing vormen voor de milieu- en ruimtelijke aspecten van het project, zoals:

- Akoestisch onderzoek
- Onderzoek naar de effecten van slagschaduw
- Jaarronde ecologisch veldonderzoek naar vogels & vleermuizen
- Externe veiligheid
- Gezondheidsaspecten
- Landschappelijke inpassing
- Archeologie

- Energieopbrengst en vermeden CO2-emissies

Op basis van de resultaten van al deze onderzoeken toetsen we of het project past binnen de wet- en regelgeving. We kunnen nu nog niks zeggen over mogelijke resultaten van onderzoeken die nog uitgevoerd moeten worden.

Waarom probeert Gedeputeerde Staten nu een proces in gang te zetten zonder te weten wat de risico's zijn voor de gezondheid en veiligheid van mens en dier en wat de gevolgen zijn voor flora en fauna en zonder dat er dus een (plan)m.e.r. is uitgevoerd? En waarom probeert Gedeputeerde Staten dit al af te ronden voor 23 maart? Hangt dit samen met de provinciale verkiezingen?

We volgen de projectbesluitprocedure die in de nieuwe Omgevingswet is opgenomen. Die procedure schrijft voor dat we belanghebbenden en geïnteresseerden al aan de start van het proces en de procedure informeren. Dus al voordat alles onderzocht en uitgedacht is. Zo krijgen belanghebbenden en geïnteresseerden de kans om gedurende het proces al mee te denken in plaats van dat ze pas kunnen reageren als de plannen en onderzoeken gereed zijn.

Het proces dat nu in gang is gezet, is er juist op gericht om inzicht te krijgen in de risico's voor de gezondheid en veiligheid van mens en dier en wat de gevolgen zijn voor flora en fauna. Onderdeel van dit proces is ook een (project)m.e.r.

Zoals algemeen naar burgers bekend gemaakt is, moeten gemeenten een grote hoeveelheid fossielvrije energie gaan opwekken met een grote hoeveelheid windenergie en grootschalige zonne-energie. Waarom moet het met alleen wind en zon?

In de Regionale Energiestrategie (RES) hebben we in Twente afspraken gemaakt specifiek voor wind- en zonne-energie, net zoals dat ook gebeurd is in andere RES-regio's in Nederland. Met dit project wordt bijgedragen aan het uitvoeren van die RES-ambities. Tegelijkertijd wordt er buiten de RES om naar andere manieren gekeken van duurzame opwek van energie. Alle vormen zijn daarbij nodig voor de energietransitie, zoals naast zonne- en windenergie bijvoorbeeld ook geothermie en bio-energie.

Wat verandert er in de procedure als de gemeente Losser de regie toch, alsnog, terugvraagt?

Volgens de wetgeving is de provincie het bevoegde gezag en heeft zij de regie. De gemeente kan aan de provincie vragen om deze rol over te nemen. De gemeente Losser heeft aangegeven dit niet te willen. Mocht zij op een later moment toch deze rol over willen nemen, dan kan ze daarvoor een verzoek indienen bij de provincie. Afhankelijk van hoe ver de procedure dan gevorderd is, wordt bekeken of dat nog mogelijk is.

In hoeverre wordt er rekening gehouden met de Europese regelgeving?

Een toets aan de Europese regelgeving is onderdeel van de procedure. Die wordt dus meegenomen.

Wat zijn de "eigen lokale milieunormen" en wat valt er onder die milieunormen? Immers, daar zou een vergunning op kunnen worden afgegeven volgens het ministerie, hoewel die landelijk nog niet zijn vastgesteld.

Op dit moment zijn er geen geldende landelijke milieunormen. De Raad van State heeft in juni 2021 bepaald dat de in het verleden landelijk vastgestelde algemene milieuregels niet geldend zijn. De huidige verwachting is dat de nieuwe milieuregels eind 2023 bekend zijn. Als er voor die tijd een vergunningaanvraag behandeld moet worden, dan kan er gebruik worden gemaakt van eigen lokale

normen. Dit moet wel voorzien zijn van een eigenstandige en op de locatie toegespitste motivering. Daarmee wordt bedoeld dat het bevoegd gezag (de provincie in dit geval) zelf moet beoordelen en motiveren wat men voor het betreffende windpark - en gelet op de omgeving - een aanvaardbaar hinderniveau vindt.

Bestaat er een anterieure overeenkomst, of is er een anterieure overeenkomst in voorbereiding? Als er een anterieure overeenkomst is gesloten, wanneer hebben het bevoegd gezag (provincie Overijssel) en de initiatiefnemer (Prowind) dit document ondertekend?

Op dit moment worden voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een anterieure overeenkomst, we staan hiervoor nog aan de start. Er is dus nog geen overeenkomst gesloten.

Wat is de status van het lopende onderzoek van het RIVM m.b.t. gezondheid en wat betekent dit voor dit proces?

Het Rijk betreft de meest actuele kennis en onderzoeken bij het vaststellen van de nieuwe landelijke milieunormen.

In het Provinciaal Programma Energiestrategie wordt een omgevingsadviesraad (OAR) genoemd als onderdeel van de participatie. Wordt die OAR als harde voorwaarde gesteld?

De provincie zal met Prowind in gesprek gaan over het volledige participatieplan en dit toetsen aan het provinciaal beleid alvorens hier een besluit over te nemen. De OAR is daarbij een uitdrukkelijke wens van de provincie, maar geen harde voorwaarde als Prowind daar op een andere manier ook goed invulling aan kan geven.

In het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) staat dat de resultaten van het participatieproces worden opgenomen in een omgevingsovereenkomst. Voorafgaand aan de beoordeling (vergunningverlening) is inzicht nodig in de punten waarover wel/niet overeenstemming bereikt is met de omgeving en wat de argumenten hiertoe zijn (omgevingsovereenkomst). De mate van participatie en de resultaten hiervan wegen we mee in de vergunningverlening. Houdt de provincie hieraan vast? Dus als de initiatiefnemer hier niet of maar deels aan voldoet, hoe weegt u dit dan mee? Wanneer vindt u participatie voldoende en wanneer niet?

De resultaten van het participatieproces worden weergegeven in een verslag, dat is een eis vanuit het PPE. Een goede manier om dit te doen is een omgevingsovereenkomst. Aan het verslag wordt vastgehouden, de precieze vorm wordt nader bepaald in het participatieplan.

Is een draagvlakonderzoek een van de instrumenten die gebruikt gaat worden?

Dat is geen eis of wens vanuit provinciaal beleid. In het participatieplan zal nader bepaald worden hoe inwoners betrokken worden. Op dit participatieplan kan iedereen input geven zodra dit plan ter inzage wordt gelegd.

Er lopen nog diverse onderzoeken. Worden de resultaten hiervan, bijvoorbeeld ten aanzien van afstandsnormen, gezondheidsrisico's, ecologisch onderzoek eerst afgewacht? En voor zover die er zijn, wat waren de resultaten?

Ja, de resultaten uit de onderzoeken zijn nodig voordat er besluitvorming kan plaatsvinden op de ontwerpvergunningen en het ontwerpprojectbesluit.

Op basis van het lopend ecologisch onderzoek wordt verwacht dat voor ecologie een ontheffing Wnb (Wet natuurbescherming) nodig zal zijn en een stilstandvoorziening voor een aantal momenten gedurende de dagen in het voorjaar waarop de zon net op gaat komen.

Is het bij de provincie bekend dat bij sloop van windmolens de betonnen poer weliswaar tot 2/3 meter onder het maaiveld weggehaald wordt, maar de rest (de palen zitten tot 15-20 meter diepte) in de grond blijft zitten en vindt zij dit niet een onacceptabele ingreep op natuur en milieu?

Ja, dit is bekend.

Hoe ver mag een windpark van een nationaal landschap/Natura 2000 gebied af zijn?

In het grootste deel van het Nationaal Landschap NOT geldt een verbod voor grote windturbines. De provincie heeft op verzoek van de gemeenten in Noordoost Twente een aantal plekken hiervan uitgezonderd. Binnen deze plekken mogen initiatiefnemers in principe aan de slag. De afstand tot N2000 gebieden staat op voorhand niet vast en ligt aan de effecten van de windturbines en de soorten die in een N2000 leven. Hier moet de MER en de ecologiestudie antwoord op geven.

Lokaal eigendom

Wat betekent lokaal eigendom?

Lokaal eigendom betekent dat bewoners en/of bedrijven uit de lokale gemeenschap eigenaar of mede-eigenaar zijn van een zonneveld of windmolen. Dat eigendom is een collectief eigendom, vaak in de vorm van een coöperatie of een andere passende rechtsvorm. Soms is het collectief van bewoners en/of bedrijven voor 100% eigenaar van een zonneveld of windmolen, soms voor een gedeelte, waarbij er wordt samengewerkt met een commerciële projectontwikkelaar.

We spreken van lokaal eigendom wanneer een collectief van lokale inwoners en/of lokaal gewortelde bedrijven gezamenlijk (mede-) eigenaar is van zon- of windprojecten. Dit kan een wijk, buurt of dorp zijn die zich verenigt om een zon- of windproject te realiseren, een collectief van lokaal gewortelde boeren of bedrijven of een lokale energiecoöperatie. Het gaat daarbij altijd om een collectief: één lokale boer of één lokaal bedrijf dat een zon- of windproject realiseert zonder de omgeving mee te laten profiteren van de opbrengsten beschouwen we niet als lokaal eigendom.

Lokaal eigendom

- Gaat over aanpak van energieprojecten
- Gaat over zeggenschap
- Gaat over verdeling lusten en lasten
- Gaat over verdeling opbrengsten
- Gaat over collectief eigendom

Iedereen kan meedoen. Lokaal eigendom is een middel om lokaal zeggenschap over een energieproject te realiseren (de energietransitie democratischer te maken).

Is dat lokaal eigendom hetzelfde als financiële participatie?

Nee, dat is iets anders. De ontwikkelaar van het project (dus ook de initiatiefnemers van het lokaal eigendom) hebben een deel eigen vermogen nodig om vreemd vermogen aan te kunnen trekken. Dat eigen vermogen creëert de coöperatie bijvoorbeeld door geld op te halen in de gemeenschap: de leden van die coöperatie en inwoners in de regio kunnen dan investeren in het project tegen een aantrekkelijke rente. Dit onderdeel heet financiële participatie.

Als ik meedoe als mede-initiatiefnemer van het project, hoe ver gaat dan de zeggenschap? Waar kan ik wel en niet over beslissen?

De zeggenschap als individu is beperkt. Het collectief dat vormgeeft aan de 50% lokaal eigendom is echter voor de helft eigenaar en heeft daarom veel invloed in de vormgeving van het project, het proces en bijvoorbeeld over de besteding van eventuele winsten. Hoe ver deze zeggenschap reikt maakt onderdeel uit van de onderhandeling tussen het lokale collectief en de commerciële ontwikkelaar (in dit geval Prowind).

Als ik mee wil doen in het lokaal eigendom, kan ik dan nog bezwaar maken tegen het project?

Ja, dat kan. Maar daar zijn wel grenzen aan. Zelf ontwikkelen als mede-eigenaar en parallel een Raad van State-procedure starten tegen een project is niet werkbaar. Wel staat het deelnemers aan het vormgeven van het lokaal eigendom natuurlijk vrij om op de daarvoor bedoelde momenten gesprekken te voeren over het eigen belang en bijvoorbeeld zienswijzes in te dienen op besluiten die genomen worden.

Is de 50% lokaal eigendom een eis?

50% lokaal eigendom is een streven zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategie (RES). De

provincie heeft daarbij met Prowind afgesproken dat dit niet alleen een streven is, maar dat 50% gehaald moet worden. De betrokken partners gaan hun best doen om dit te realiseren. Tegelijkertijd kan het windproject ook doorgaan bij minder lokaal eigendom, wanneer er bijvoorbeeld onvoldoende animo is in de omgeving om 50% eigendom te realiseren. Mensen kunnen immers niet gedwongen worden om deel te nemen aan het project.

Als 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald, gaat dit deel dan naar Prowind?

Als ondanks de maximale inzet om te komen tot lokaal eigendom hier geen animo voor blijkt te zijn, dan is dat inderdaad de consequentie.

Waarom wordt er nu nog alleen maar ingezet op 50% participatie en ogenschijnlijk niet meer op draagvlak en acceptatie?

50% lokaal eigendom is een belangrijke ambitie vanuit de RES om de lusten ook lokaal te laten landen en inwoners en ondernemers invloed te geven. Tegelijkertijd moet elke initiatiefnemer gedurende een windproject een participatieproces uitvoeren om iedereen die dat wil te betrekken. Ook als mensen geen lokaal eigendom willen. Omdat dit project aan het begin staat moet dit participatieproces volgend jaar nog gaan beginnen.

Hoe kan geregeld worden dat alle inwoners voordeel hebben van dit windproject?

De beste garantie voor brede zeggenschap vanuit de gemeenschap en maximaal (financieel) profijt is het succesvol vormgeven van lokaal eigendom.

Hoe kan ik als inwoner ook initiatiefnemer worden?

Meld u aan bij Natuur en Milieu Overijssel via: I.broere@natuurenmilieuoverijssel.nl. Dan wordt vanuit daar gekeken wat we voor elkaar kunnen betekenen. De komende maanden zullen er meerdere momenten zijn om meer informatie te krijgen en in gesprek te gaan met Natuur en Milieu Overijssel.

Wat zijn de voorwaarden en het rendement als ik ook wil deelnemen (als initiatiefnemer)?

Deze vraag kan nog niet beantwoord worden. De uitwerking hiervan komt later in het proces aan bod.

Als je mede-initiatiefnemer wordt van het project, hoe zit het dan met aansprakelijkheid als er iets misgaat in het project? Wat zijn de risico's?

Er zijn geen persoonlijke risico's verbonden aan het vormgeven van lokaal eigendom. Het lokaal eigendom zal vormgegeven worden met een juridische entiteit, bijvoorbeeld een zogenoemde coöperatie UA. De UA staat voor uitgesloten aansprakelijkheid. Daarbij zijn zaken als fraude en moedwillig slecht bestuur natuurlijk buiten beschouwing gelaten.

De coöperatie zelf gaat als mede-initiatiefnemer wel risico's aan. Voor een gedeelte kunnen deze beperkt worden, bijvoorbeeld doordat het geld voor de ontwikkeling geleend kan worden bij het Energiefonds Overijssel. Het risico dat het geld niet terugbetaald kan worden als het project niet doorgaat ligt dan bij het Energiefonds. Daarnaast is er altijd een (financieel) risico als het windpark er staat, hoewel dit meestal vrij beperkt is. Mocht u geïnteresseerd zijn in lokaal eigendom dan kan Natuur en Milieu Overijssel hier meer over vertellen (I.broere@natuurenmilieuoverijssel.nl).

Vloeien de inkomsten uit lokaal eigendom (deels) terug naar de gemeenschap?

De nog op te richten coöperatie krijgt de mogelijkheid om voor 50% eigenaar te worden van het windpark. Wat de coöperatie vervolgens met de opbrengsten doet, is aan de leden van de

coöperatie. Het is daarom van belang dat mensen lid worden van de coöperatie om hier samen keuzes in te maken. Prowind staat hier verder buiten.

Er komt ook een omgevingsfonds. Een deel van de financiële opbrengsten winsten kunnen via dit fonds ingezet worden ten behoeve van de omgeving. (EUR 0,5/MWh, ongeveer EUR 34.000 per jaar) Een deel van de financiële opbrengsten kunnen via dit fonds ingezet worden ten behoeve van de omgeving. Bijvoorbeeld voor duurzame en sociale initiatieven zoals natuurontwikkeling, een nieuw buurthuis of de aanleg van sportvelden.

Rol van gemeente Losser

Waarom heeft de gemeente geen windbeleid vastgesteld?

De gemeente heeft geconstateerd dat de standpunten tussen de partijen in de coalitie te ver uiteenlopen over dit onderwerp. Daarom hebben ze besloten in het coalitieakkoord dat ze geen windbeleid vaststellen.

De gemeente Losser zal geen aanvragen voor windmolens in behandeling nemen en eventuele initiatiefnemers worden doorverwezen naar de provincie als bevoegd gezag voor windprojecten boven de 5 MW. Dit besluit is genomen en wordt niet herzien.

De provincie heeft het bevoegd gezag, heeft de gemeente geen bevoegdheid meer?

De gemeente is niet de enige overheid die keuzes maakt als het gaat om dit soort grote vraagstukken. Hoewel de gemeente formeel geen rol heeft in het vergunningstraject voor een windinitiatief, ziet zij wel een rol voor zichzelf als het gaat om participatie. De gemeente wil inwoners (zowel voor- als tegenstanders) faciliteren bij het participatietraject in De Lutte.

Er is geen windbeleid vastgesteld en de 207 zienswijzen zijn daarmee ongeldig. Wat wordt met die input vanuit de samenleving gedaan?

Bij het opstellen van een gemeentelijk windbeleid is gebruikgemaakt van de inspraakprocedure. Er zijn toen 207 zienswijzen ingediend bij de vier Noordoost Twentse gemeenten die samen hebben gewerkt aan dit windbeleid, waarvan 44 bij de gemeente Losser. Nu de beleidsprocedure door de gemeente Losser is ingetrokken is ook het volgen van een inspraakprocedure niet meer aan de orde. De zienswijzen die de gemeente heeft ontvangen, in totaal 44, hebben formeel geen status meer. De gemeente Losser bekijkt wel of de input van de 44 zienswijzen gebruikt kan worden bij het proces dat nu door de provincie is gestart.

Hoe kan het dat dit project nu doorgaat terwijl het college van Losser tegen is?

De gemeente Losser heeft geconstateerd dat de standpunten tussen de partijen in de coalitie te ver uiteenlopen over dit onderwerp. Het college kiest daarom voor een neutrale houding. Daarom heeft het besloten om geen windbeleid vast te stellen. De provincie is als bevoegd gezag de partij die de regie voert op de ruimtelijke en vergunningsprocedure.

De gemeente Losser wil draagvlak, hoe wil zij dat organiseren?

Met het besluit om het concept windbeleid in te trekken, en ervoor te kiezen om belanghebbenden uit de gemeente te helpen om mee te doen aan initiatieven op dit vlak, geeft de gemeente invulling aan het streven om er voor al haar inwoners te zijn. De gemeenten zet daarbij in op ten minste 50% lokaal eigendom, zodat inwoners van de gemeente zeggenschap krijgen en mee kunnen profiteren van de opbrengsten van projecten onder het motto 'lusten en lasten lokaal'.

Gaat de provincie vanuit de door haar overgenomen regierol nu zelf iets doen met die 207 zienswijzen?

Nee. De ingediende zienswijzen waren gericht tegen het windbeleid van de gemeente Losser. Van de 207 waren er 44 specifiek op Losser gericht. De provincie kan echter geen zienswijzen beantwoorden tegen beleid dat niet van haar is. In de procedure voor dit windproject zijn nog mogelijkheden om opnieuw zienswijzen in te dienen. Deze zal de provincie wel beantwoorden en meenemen in het vervolg van de procedure.

Gaat de gemeente Losser nu actief, minder actief of minder leidend de rol nemen in dit proces? Is men van plan om met de zogenoemde “rijkscoördinatie regeling” nog iets te doen?

De provincie heeft de regie in dit project als bevoegd gezag. De gemeente stelt geen windbeleid vast, dus zal ook geen gebruik maken van een coördinatie regeling voor energieprojecten.

Waarom worden de bij de gemeente en provincie gemaakte realistische visualisaties van de voorgenomen 250 meter hoge windturbines in hun beoogde omgeving niet openbaar gemaakt?

De gemeente en provincie hebben geen visualisaties laten maken van windturbines. In het concept windbeleid van de gemeente dat in de vorige coalitieperiode opgesteld is, stonden alleen zoekgebieden en geen concrete projecten. In die fase zijn geen visualisaties gemaakt. Inmiddels heeft Prowind wel visualisaties gemaakt. Deze zijn opgenomen in deze Q&A en ook op te vragen bij Prowind.